

Foto for alle livets anledninger

SIDE 14

Håndverkere på børs, side 4

Ordentlig - ikke smutthull, side 6

Bedre yrkesopplæring etter bystyrevedtak, side 8

Oslo Håndverks
Industriforening &

Aktiviteter i OHIF

Styremøter:

- 21. september, 25. oktober,
- 22. november og 13. desember

LAUGSKALENDER

- 4. oktober Oslo Håndverker Sangfor.
- 4. oktober Oslo Snekkermesterlaug
- 11. oktober Oslo Håndverker Sangfor.
- 12. oktober Oslo Kjole- og Draktsyerlaug
- 14. oktober Salmaker- og Møbel-
tapetslerlaug
- 15. oktober Maler- og Byggtapets-
mestrenes Dameforening
- 18. oktober Oslo Håndverker Sangfor.
- 18. oktober Oslo Glassmesterlaug
- 19. oktober Byggmesterforbundet Oslo
- 20. oktober Maler- og Byggtapets-
mestrenes Forening, Oslo
- 21. oktober Oslo Rørleggerlaug
- 25. oktober Oslo Håndverker Sangfor.
- 26. oktober Murmesternes Forening
- 27. oktober Oslo Pelsmesterlaug
- 28. oktober Oslo Kobber- og
Blikkenslagerlaug
- 1. november Oslo Håndverker Sangfor.
- 1. november Oslo Snekkermesterlaug
- 8. november Oslo Håndverker Sangfor.
- 9. november Oslo Kjole- og
Draktsyerlaug
- 11. november Salmaker- og Møbel-
tapetslerlaug
- 15. november Oslo Håndverker Sangfor.
- 15. november Oslo Glassmesterlaug
- 18. november Oslo Rørleggerlaug
- 19. november Maler- og Byggtapets-
mestrenes Forening, Oslo
- 22. november Oslo Håndverker Sangfor.
- 23. november Murmesternes Forening
- 24. november Oslo Pelsmesterlaug
- 25. november Oslo Kobber- og
Blikkenslagerlaug
- 29. november Oslo Håndverker Sangfor.
- 30. november Oslo Gullsmedlaug
- 1. desember Norges Gyllenlærulaug
- 2. desember Maler- og Byggtapets-
mestrenes Seniorgruppe
- 3. desember Maler- og Byggtapets-
mestrenes Dameforening
- 6. desember Oslo Håndverker Sangfor.
- 6. desember Oslo Snekkermesterlaug
- 7. desember Oslo Frisørulaug
- 13. desember Oslo Håndverker Sangfor.
- 14. desember Oslo Kjole- og
Draktsyerlaug
- 15. desember Oslo Frisørulaug
- 16. desember Oslo Rørleggerlaug
- 20. desember Oslo Glassmesterlaug

PÅ PLAKATEN

SIDEN SIST HAR OHIF

- Ressursgruppemøte Byggfag
- Ressursgruppemøte Utdanning
- Deltatt på Fafoseminar om sosial dumping
- Deltatt på Nordisk konferanse for håndverksforeninger fra hovedstedene
- Referansegruppemøter, Næringspolitisk Handlingsplan for Oslo
- Deltatt på møte med NHO om prosjekt lærebedrift og seminar om håndverkstradisjoner
- Deltatt på møte i rådet for byarkitektur
- Deltatt på Småtinget
- Deltatt på møte med Kultur- og utdanningskomiteen, byrådssak om fagutdanning
- Arrangert bedriftsbesøk for Venstre

TIL NESTE GANG

- Delta på møte på Stortinget med AP's næringspolitiske utvalg (Oslo)
- Møte Byråd Bård Folke Fredriksen
- Referansegruppemøter, Næringspolitisk Handlingsplan for Oslo
- Ressursgruppemøte Utdanning
- Ressursgruppemøte Byggfag
- Arrangere årskonferanse med temaet: Et lovlig arbeidsliv. Se baksiden
- Møte med alle styrene i laug og foreninger i Oslo Håndverks- og Industriforening

En aktiv høst:

- Årskonferanse: 27. oktober
- Møte med styrene i laug og foreninger: 10. november
- Ressursgruppemøte utdanning: 20. oktober – 17. november – 15. desember
- Svennefesten i Oslo Rådhus: 16. november

Oslo Håndverks
& Industriforening

STYRET

Personalsjef Tor Petlund, leder
Tømremester Øivind Utne, nestleder
Gullsmedmester Fred B. Andersson
Salgskonsulent Rune Olsson
Gullsmedmester Marianne Reimers
Murmester Knut A. Fjeld

FORENINGENS KONTORER

Rosenkrantz gt. 7, 0159 OSLO
Telefon: 22 40 10 90
Telefaks: 22 40 10 99
E-post: firmapost@ohif.no
Web: www.ohif.no
Kontortid: 09.00 - 1600

Administrerende direktør: Arve Sand
Kommunikasjonsrådgiver:
Kristin Brandt
Kontorleder: Tove Grem Wold
Regnskap: Sølvi Ruud

ROT-fradrag mot svart arbeid

Solidaransvaret for lønn og feriepenger som gjelder fra 1. januar i år kan koste dyrt for leverandører som setter ut oppdrag til underleverandører. Solidaransvaret gjelder innenfor alle bransjer med allmenngjorte tariffavtaler, og i vår medlemsmasse er det byggebransjen som er aktuell. Solidaransvaret er ett av tiltakene i regjeringens handlingsplan mot sosial dumping. Det skal særlig gi utenlandske arbeidstakere større sikkerhet for at de får utbetalt lønn og det skal virke som en sterk motivasjon for oppdragsgivere til å velge underleverandører som driver seriøst og etterlever norsk lov. For en dreven aktør burde det ikke være særlig problematisk å luke ut røverne blant potensielle underleverandører, og for en mesterbedrift skulle det ikke ta mange timene å avdekke at det er ufaglærte som gjør jobben. Likevel leser vi nå at et velrenommert malerfirma blir stilt til ansvar for underleverandørens manglende lønnsutbetaling. Saken kan ha flere sider, men det skal ikke mange slike hendelser til før mestermerket har mistet all troverdighet og vi kan slutte å markedsføre mesterbedriftene som garantister for riktig pris og kvalitet. Vi innser at selv den mest erfarne kan havne i "uløkk". Da er der det én ting som gjelder: rydd opp, fort.

Sosial dumping og svart arbeid henger gjerne i hop og vi er ikke overrasket over meldingene om at svart arbeid bidrar til økning i annen kriminalitet. Dette er velorganisert kriminalitet fra utenlandske bander. Svart arbeid om dagen, innbrudd og ran på nattestid. Etter den massive mediedekningen problemet har fått de siste ukene, kan ingen lesekyndig person i landet være uvitende om sammenhengen. Likevel mener halvparten av oss at svart arbeid er greit. Med den holdningen blant folk må vi forvente mer utenlandsk kriminalitet framover. Det svarte markedet bidrar dessuten til at privatmarkedet tørker ut for mindre virksomheter som tradisjonelt har hatt sine kunder i dette markedet. Vi har tatt til orde for at Norge burde innføre fradragrett for utgifter til håndverkere ved rehabilitering av egen bolig, slik det er gjort i Sverige og Finland, et så kalt ROT-fradrag (rehabilitering, ombygging, tilbygg). Vi har nemlig ingen tro på en holdningsendring i befolkningen. Det må en gulrot til og det dreier seg om penger. Fradragrett opp til et visst beløp kan være det som skal til for at flere vil velge hvit utførelse framfor svart. Finansdepartementet synes å se på ROT-fradraget som et rent sysselsettingstiltak og er så fornøyd med regjeringens tiltakspakke at ROT-fradraget er uødvendig Norge. Etter vårt syn vil ROT-fradraget kunne bidra vesentlig til å redusere det svarte markedet og dermed gi en ytterligere sysselsettingseffekt til de virksomhetene som driver i henhold til norsk lov og regelverk. Derfor setter vi "Et lovlig arbeidsliv" som hovedtema på Årskonferansen 27. oktober 2010 (se baksiden). Vi oppfordrer medlemmer og andre interesserte til å melde seg på og delta i diskusjonen.

Håndverk & Industri

Utgis av Oslo Håndverks- og Industriforening

Rosenkrantz' gate 7, 0159 Oslo
www.ohif.no

Ansvarlig redaktør:

Arve Sand

telefon: 22 40 10 91

telefaks: 22 40 10 99

e-post: arve.sand@ohif.no

Redaksjon:

Randem Media AS

Postboks 60 Lambertseter,
1101 Oslo

Redaksjonssekretær/journalist:

Knut Randem

telefon 22 68 84 60,

post@randem.no

Journalist Kristin Brandt

telefon 22 40 10 93

kristin.brandt@ohif.no

Abonnement: OHIF

telefon 22 40 10 90

firmapost@ohif.no

Utgivelser 2010:

Nr 1: februar

Nr 2: mai

Nr 3: september

Nr 4: desember

Håndverk & Industri

trykkes i 1700 eksemplarer.

Produksjon: Randem Media AS

Trykkeri: Merkur Trykk AS

ISSN 1890-047X

Forsidefoto:

Bryllupsfoto

Foto: Fotografmester Stine Moen

Håndverkere på børs før jul?

Dette blir noe helt nytt i håndverkerbransjen. Det er større enheter som er framtiden, og vi skal være tverrfaglige i tillegg til at vi skal være på plass i hele landet. Og Norden. Vi skal være tverrfaglige på den måten at vi konsentrerer oss om alle fagene som arbeider med overflater – maler, blikkenslager, murer, anleggsgartner, tapetserer og tømrer.

Slik kan vi oppsummere administrerende direktør Christian Nørgaard Madsen og forretningsutvikler Tore Buer i Multi Surface Solutions ASA (MSS). Sistnevnte er nok bedre kjent som malermester Buer. Og det er nettopp Malermester Buer AS som har startet en prosess som kan føre fram til et milliardkonsern i overflatebehandling.

Det er gjort forpliktende avtaler med 12 håndverkerbedrifter over store deler av landet. I tillegg kommer Buers syv egne selskaper; Malermester Buer AS, Buer & Bratfoss AS, Malermester Buer Drammen AS, Malermester Buer Østfold AS, Optimal Entreprenør AS, Silanor AS og Håndverkerhuset AS. Håndverkere, som legger sine selskaper inn i MSS, får oppgjør dels i aksjer og dels i kontanter. Da nyheten sprakk for sommeren var det fortsatt meningen at MSS skulle på børs i begynnelsen av andre kvartal. Planene ble lagt mens børskurvene pekte oppover på etter vinteren. Imidlertid ble børsen svekket på grunn av oljeutslipp i Gulfen og gresk statsgjeld fordi investorene ble noe avventende. Til tross for Børsens godkjenning for hovedlisten 16. juni ble det derfor besluttet å utsette børs lanseringen.

– Det var ingen hensikt å gå på børs i et fallende marked, sier Tore Buer.

Nå peker pilene igjen oppover, og selskapet arbeider nå med en revidert søknad til Børsen. Den skal leveres innen 29. september og behandles i børsstyret i 27. oktober. Deretter har

MSS ASA samler en rekke håndverksbedrifter under en hatt når de etter alt å dømme går på børs i løpet av høsten. Christian Nørgaard Madsen (t.v.) er ansatt som konsernsjef og malermester Tore Buer er forretningsutvikler i MSS ASA.

Madsen og Buer 45 dager på seg til å gjennomføre introduksjonen på Børsen.

I følge Madsen og Buer er det klart at børs lanseringen vil bli gjennomført i løpet av året dersom investorene igjen er der. De må ha inn 200 millioner kroner over børs, men kan eventuelt finansiere noe av kapitalbehovet med lån.

Dette er en tredjedel av kapitalbehovet ved forrige godkjenning. Det betyr at de lokale eierne får en større andel aksjer i MSS ASA.

Madsen forteller at det er gjort forpliktende avtaler med de 12 bedriftene. Avtalene med disse blir gjennomført straks kapitalen er hentet inn over børs.

INSPIRERT AV GALHØPIGGEN Galhøpiggen høyde på 2469 moh har inspirert målet for MSS. En omsetning på 2469 millioner er under 10 prosent av markedet for overflatebehandling i Norden, men like fullt et mål for bedriften.

– Vi skal profesjonalisere overflatebransjen og være en markedsleder innen overflatebehandling. I andre bransjer er det vanlig at markedslederne har minst 10 prosent hver av markedet. Det bør derfor være et realistisk mål også for oss,

sier Madsen.

– Den ”lille” jobben vi gjør nå gir i underkant av to milliarder kroner i omsetning i Norge og Sverige, legger Buer til.

I Sverige har nemlig Sandå blitt med i MSS. Dette er en meget stor (i hovedsak) malermesterbedrift med bred geografisk spredning – representert på 70 steder i Sverige. Nå skal det arbeides med faglig spredning til alle overflatefagene også der. Dette er en prosess som har vært på gang siden MSS kom opp som en mulighet, og delvis tidligere.

– Norge mangler den store overflateentreprenøren. MSS vil få 3 prosent av markedet og vi har et stykke å gå før vi får den markedsandelen en markedsleder bør ha, sier Madsen.

– Det norske overflatemarkedet er på 25 – 30 milliarder kroner. I Sverige er det på 40 milliarder kroner. Det er derfor et stykke å gå i Norge. Når vi har konsolidert oss med de bedriftene vi har gjort avtaler med, vil vi utvikle oss slik at vi får bredere geografisk og faglig dekning i hele landet. Det betyr at vi vil gjøre avtaler med solide bedrifter som passer inn i MSS.

– Når vi har god styring i Norge og Sverige vil vi vurdere å utvide virksomheten til Finland og Danmark.

Argumentene for å skape denne kjempen innen overflatebehandling er at kundene skal få en aktør å henvende seg til når det gjelder alt som har med overflate å gjøre. Bedriften skal også kunne følge opp landsomfattende kunder over hele landet – gjerne med en prosjektleder. Det samme gjelder for resten av Norden, men det kan også være aktuelt å følge kundene ut i Europa i samarbeid med lokale partnere. I Sverige har Sandå for eksempel en rammeavtale med Hennes & Mauritz. Slike avtaler er det nærliggende å regne med at MSS på sikt ønsker å følge opp i hele Norden.

450 ANSATTE Fra starten vil MSS ha cika 450 fast ansatte i Norge og 2100 i Sverige. I dag er de fire. Når kapitalene er hentet inn og det er gjort opp for bedriftene er det meningen at alle bedriftene skal bruke MSS i navnet for å skape en felles merkevare.

– På sikt vil de gamle navnene ganske sikkert forsvinne. Når det skjer er avhengig av hvordan markedet oppfatter bedriftene, sier Buer. Han regner med at det gamle navnet raskt kan bli borte i noen av bedriftene, men at det kan ta lengre tid i andre.

– Og støtten fra de ansatte?

– Vi mener dette har positive effekter for de ansatte, sier Buer.

– Vi vil kunne tilby bedre karrieremuligheter, muligheter for å reise og jobbe andre steder og de blir del av et mer synlig selskap. Arbeidsplassene skal også bli tryggere. I Sandå har de erfart at nesten ingen nøkkelpersoner slutter fordi de får utviklingsmuligheter. I tillegg vil vi kunne gi incentiver i form av aksjer. I Malermester Buer AS og datterselskapene har mange av medarbeiderene sagt at de ønsker å tegne seg for aksjer. De vil kunne kjøpe aksjer for 10.000 kroner med 15 prosent skattefri rabatt. Enkelte er også interessert i å kjøpe mer, men da uten den skattefrie rabatten, forklarer Buer. For eierne i de lokale bedriftene vil fordelene også ligge i at de slipper å bruke tid på administrative systemer som for eksempel kvalitetssikring og HMS. De kan utvikles og vedlikeholdes sentralt.

Buer understreker at MSS sentralt ikke skal styre jobbene for annet enn nasjonale kunder. Lokale ledere får ansvaret for alle andre kunder, men de kan trekke på fagkompetanse fra sentralt hold hvor det vil være fagansvarlige i alle fag. Dette

Madsen (t.v.) og Buer vil beholde butikkene i den grad de er en del av bedriftene som inngår i MSS ASA. Her er de i Buers store fargehandel.

vil særlig være nødvendig når den lokale avdelingen mangler et fag i sin organisasjon.

STOR INNKJØPER Ikke bare blir MSS en stor innkjøper, som kan regne med gode priser. De innrømmer også at de har ambisjoner om å gjøre noe med politiske vedtak. Den svenske fradragsordningen (ROT-fradraget) for privatpersoner, kan de godt tenke seg å bidra til at blir innført også i Norge. I Sverige har privatpersoner gjennom ROT-fradraget rett til å trekke fra utgifter til håndverkere i sine inntekter. De har imidlertid ikke tenkt å gjøre dette alene. De vil samarbeide med organisasjonene det er naturlig å samarbeide med.

MSS-bedriftene har i dag tre fjerdedeler av omsetningen fra eksisterende bygninger, lite mot privatkunder og resten fra nye prosjekter.

Tekst og foto: Knut Randem

I TILLEGG TIL BUER-SELKAPENE GÅR DISSE MED I MSS ASA:

Malermester O. Paulsen & co AS, Bergen
Mestroma AS, Bergen
Rosenborg Malerteam AS, Trondheim
Rosenborg Malerteam AS, Kristiansund
Schwenke & sønn AS, Tromsø
Malermester Knutson AS, Kristiansand
Kjellsens Malerforretning AS, Skien
Hoff Håndverk og interiør, Sandefjord
Tranby AS, Bærum
Steinmiljø AS, Våler i Østfold
Morten Skancke AS, Hamar, Gjørvik, Trondheim
Oslo tapet & gulvbelegg AS, Oslo

Ordentlig – ikke smutthull

De startet i 2005 med tre personer og hadde satset hus og hjem på at dette skulle gå bra. I dag har Christiania Rørleggerbedrift AS 22 ansatte og har etter eiernes syn gått veldig bra. De har fortsatt hus og hjem i behold og bedriften har hatt en bratt vekstkurve.

Lars Marienborg og Rune Johannesen jobbet i Bravida da de bestemte seg for å starte eget. De tok sats og høsten 2005 var det alvor. Fra begynnelsen var det Marienborg og ytterligere to rørleggere. Johannesen kom inn i bedriften i 2006 og tok da posisjon som daglig leder, mens Marienborg nå er prosjektleder. De eier bedriften med en halvpart hver.

Bedriften har et profesjonelt styre. Det tilskriver de to eierne mye av æren for suksessen.

– Vi bruker styret som et verktøy. Det skjer ofte at vi går til styret med én mening og kommer ut av styremøtet med en annen. Slik bør det kunne være, mener de to eierne.

– Vi bruker også energien på å gjøre ting ordentlig i stedet for å lete etter alle mulige smutthull.

– Når vi leier inn folk bruker vi bemanningsbyråer. Det koster oss kr 50 mer i timen, men er sikrere enn annen innleie.

– Vi kredittsjekker også alle underleverandører. De må levere dokumentasjon på forsikring, betalt skatt og avgifter mv. Kort og godt det samme vi må kunne dokumentere overfor Staten. På større oppdrag ber vi om bankgaranti og entreprenørforsikring.

BRATT VEKST De forteller at markedet var godt i 2005. Det skulle egentlig godt gjøres å ikke lykkes, men det kriblet litt da de leaset seks Hiacer. Den eneste jobben de hadde på

blokka var å skifte doer hjemme hos mora til Rune.

– Det var litt skummelt, men vi var veldig entusiastiske.

– Vi etablerte selskapet sammen, men hadde ulik oppsigelsestid i Bravida.

– I bunnen har vi forsøkt å lage et grunnlag. Systemene ligger på plass – selv om vi skulle vokse til 100 mann, ligger systemet i bunnen.

Verken Johannesen eller Marienborg tror de hadde gjort en like bra jobb om det ikke hadde vært for den gode erfaringen de fikk i Bravida.

– Vi har lagt ned mye arbeid de første årene, og vi har flinke ansatte. Vi har bevisst valgt ut flinke medarbeidere vi har visst passer inn. Foruten å være flinke krever vi at de er blide, hyggelige og positive. Vi har også lagt vekt på å plassere rett mann på rett jobb. Alle kan ikke være like flinke på alle typer jobber.

Det med ”mann” er for øvrig en overdrivelse. To av rørleggerne er kvinner.

MANGE FASTE Rammeavtaler og mange faste kunder har vært en suksessfaktor for Christiania Rørleggerbedrift. De har rammeavtaler med Regjeringskvartalet, NSB, mange borettslag, eiendomsbesittere og eiendomsforvaltere. 50 – 60 prosent av omsetningen kommer fra faste kunder

i bestående bygninger. Privatkunder har de ikke ønsket å arbeide aktivt mot, men de utgjør 10 – 20 prosent. Resten er prosjekter. På store prosjekter går de også i arbeidsfelleskap med Aug Larsen AS.

De framhever de faste kundene som de viktigste for jevn ordretilgang. Det gjør det mulig til en hver tid å ha tre lærlinger. Marienborg sitter dessuten i laugsstyret og prøvenemnda.

FØRSTE MILJØFYRTÅRN – Vi hadde startet arbeidet med å bli et miljøfyrtårn. Så ble vi oppmerksomme på at vi kunne greie å bli den første rørleggerbedriften i Oslo med miljøfyrtårngodkjenning. Da var det bare å legge annet til side og kaste seg over denne jobben. Uansett hvor mange andre som blir miljøfyrtårn, så vil vi alltid kunne skryte av at vi var den første, sier Johannesen. Han brukte seks uker på prosessen fram til godkjenningen og introduksjonen av miljøfyrtårntankegangen for de ansatte. Samtidig ble alle dokumentene i Kvalitetssikringssystemet (KS) revidert blant annet med hjelp av en innleid konsulent.

– Dere er ikke så gamle, verken dere eller bedriften. Hvordan kom dere fram til navnet?

– Vi ville ha et navn å vokse med. Det høres ut som om vi har vært her en stund, men navnevalget var vanskelig. Vi har prøvd å ta vare på seriositeten fra vår tidligere arbeidsgiver. Navnet underbygger denne seriositeten.

SAMARBEID – Før var det nok mange som pratet sammen om pris. I vår generasjon er ikke det aktuelt. Vi har utvekslet erfaringer med andre om HMS- og KS-systemer. I personal-spørsmål er det veldig godt å ha andre å sparre med i lauset. I tillegg er det veldig betryggende å ha en forretningsadvokat i styret.

Litt av overskuddet fra de første årene har de nå satt i en nyinnkjøpt firmahytte. Den blir nå gjort klar før sin første vintersesong for de ansatte.

– Det er litt av gleden med å ha kommet så langt som vi har nå. Dessuten er det praktisk å putte kapital inn et sted hvor den kan hentes ut i dårlige tider.

FINANSKRISA OK, så har det ikke bare gått oppover. Finanskrisa merket de først i årets første halvår, men nå er det full fres igjen.

– I første halvår hadde vi nesten hele tiden to mann på ”kassa”, men vi valgte å ikke permittere. Lønnsomheten blir heller litt lavere.

For 2011 forteller de at ordrebøkene er nesten fulle.

– Første halvår i år har vært vår eneste nedtur så langt. Da følte vi et sterkt press og stress fordi det ikke var nok å gjøre.

– Vi gikk i pluss fra første år. Alle år siden har gått i pluss, men 2010 blir litt dårligere enn 2009. Da hadde vi en omsetning på 29,8 millioner kroner og en resultatgrad på 12,24 prosent.

– Den eneste grunnen til at det har gått så bra, er at alle har gjort en fenomenal jobb. Dessuten må du være så ung for å satse med sikkerhet i egen bolig, avslutter de to eierne.

Om mora til Rune fikk skiftet doen sin, fikk vi ikke spurt om, men hus og hjem har vært i behold hele veien.

Tekst og foto: Knut Randem

Det var litt nervepirrende å pantsette hus og hjem, så det kriblet litt da Lars Marienborg (t.v.) og Rune Johannesen i 2005 leaset sine første biler. Den eneste jobben de hadde bestilling på var å skifte doen til mora til Rune.

Et stykke på vei i Bystyret

Knut Even Lindsjøm og Kjell Veivåg (lite bilde) har som hhv leder og nestleder i Kultur- og utdanningskomiteen vært viktige for de vedtakene Bystyret har gjort i forhold til yrkesopplæringen.

Krav om mer bruk av lærebedrifter i kommunale anbud, en rekke krav om styrking av forholdene for yrkesfaglig opplæring, bedre samarbeid mellom skole og næringsliv, hospitering av lærere i lærebedrifter, et kompetansesenter for småfagene og praksis i bedrift for de som ikke får læreplass.

I slutten av august behandlet Bystyret i Oslo en sak fra Byrådet om "Oslo-skolenes tilbud innen yrkesfagene". En sak presset fram av aktive politikere utenfor Byrådet og blant annet Oslo Håndverks- og Industriforening (OHIF). Sakene nevnt over er blant de positive vedtakene som kom ut av behandlingen i Bystyret. Flere av sakene må også behandles i budsjettssammenheng, men Bystyret har nå gitt klare føringer det forventer at Byrådet følger opp i praksis.

Direktør Arve Sand og rådgiver Kristin Brandt i OHIF har arbeidet mye med denne saken både overfor partiene, komiteen og skolebyråden. De er godt fornøyde med vedtakene så langt.

BEDT OM FOR MYE? Knut Even Lindsjøm (SV), leder i Bystyrets Kultur- og utdanningskomité og Kjell Veivåg (V), nestleder i den samme komiteen har begge vært aktive i forhold til problemstillingene vi har reist, forteller Brandt.

– Har de bedt om for mye, Lindsjøm?

– Nei, overhodet ikke, sier han med ettertrykk.

– Dette er en sak jeg er veldig opptatt av. Aktiviteten OHIF har vist i denne saken har vært veldig viktig for å drive den fram. Vi skal heller ikke undervurdere betydningen av de årlige møtene vi har med organisasjonene ("Bedrifter i byen". red. anm.). Dessuten har OHIF blitt mye flinkere til å konkretisere sine ønsker.

– Dette er starten på en ny kurs for yrkesfagene i Oslo, sier Lindsjøm entusiastisk.

– Vi har nå etablert en erkjennelse av at vi må få opp søker tallene til yrkesfag. Da må vi også gjøre en jobb i skolen.

– Det er paradoksalt at vi importerer arbeidskraft i bygg- og anleggsbransjen mens vi mangler lære plasser i den samme sektoren. På kort tid har antallet som søker seg til yrkesfag gått ned fra cirka 40 prosent til cirka 30 prosent. Samtidig har vi et meget stort frafall blant de som kommer inn på yrkesfaglig opplæring.

Å opprette et kompetansesenter for småfagene har lenge vært et ønske fra organisasjonene i Oslo. Lindsjøm håper at det blir satt av midler til dette når Risløkka skole står ferdig.

– Dette har vi egentlig vedtatt tidligere, så det burde vært unødvendig å komme med dette pålegget til Byrådet nå. Byrådet må også sørge for at fagmiljøene får være med på å definere behovene et slikt kompetansesenter skal dekke. Kjell Veivåg understreker at de såkalte "småfagene" ikke er kuriosa, men viktige elementer i å opprettholde en bredde i byens næringsliv. Dessuten danner de ofte grunnlag for gründerbedrifter. Det er i seg selv en god begrunnelse for å sikre disse fagene.

NOE ALVORLIG MÅ GJØRES – Vi må gjøre det mer attraktivt å

søke yrkesfagene, sier Lindsjorn. Han ser store muligheter i disse fagene – både for den enkelte og for samfunnet. Han vil både ha mer praktisk opplæring og gjøre det lettere å oppnå studiekompetanse. Derfor vil han bruke Fagskolen til å etablere en enda bedre etter- og videreutdanning slik at overgangen

mellom yrkesfag og studier blir enklere i framtiden.

– Det er også veldig kostnadsbesparende å redusere frafallet i yrkesfagene. De som faller fra, finner vi ofte igjen i andre statistikker. Vi må derfor gi dem et tilbud som gjør at de står løpet ut.

– De som ikke får læreplass, får et lovbestemt tredje år på skolen. De trenger praksis. Vi skjønner godt at bedriftene vegrer seg når kostnadene blir for store. Da må også vi ta et ansvar. De trenger oppfølging. Det vil koste noe, men er likevel interessant for samfunnet.

– Vedtaket om bruk av lærebedrifter i offentlige anbud, er temmelig rundt formulert?

– Jeg ville gjerne gått lenger, men det var dette det var mulig å få flertall for, forklarer Lindsjorn.

– Jeg opplever ikke at dagens regel om bruk av lærebedrifter forplikter kommunen. Det nye vedtaket er bedre enn dagens praksis, men det krever sterk oppfølging.

FRAVÆRENDE SKOLEBYRÅD Lindsjorn er ikke imponert av skolebyrådens innsats for yrkesfagene. Han synes rett og slett at han har vært fraværende i forhold til yrkesfagene.

– Nå bør skolebyråden følge opp yrkesfagene aktivt i stedet for å prioritere å opprette ballettlinje for eliten på Majorstua. Mange av vedtakene i Bystyret trenger også egne poster i budsjettet. Lindsjorn forventer at disse blir fulgt opp i budsjettet for 2011, men han regner med at OHIF og andre organisasjoner skjønner at det trengs drahjelp for å gjennomføre vedtakene både i budsjettet og i praksis.

Lindsjorn er også opptatt av at yrkesfaglige linjer i Oslo ikke legges ned. I fjor ble snekkerlinja på Holtet reddet takket være elevene der.

– Det er viktig at vi har et tilbud i flest mulig fag her i Oslo, men vi kan gjerne gjøre det i samarbeid med Akershus. Om vi legger ned en linje, mister vi kompetansen. Vi må derfor arbeide aktivt for å beholde et bredt tilbud. Vi har derfor bedt Byrådet om en egen sak om hvordan skoletilbudet er fordelt i byen. Det er viktig å ha et bredt tilbud i alle deler av byen. Lindsjorn vil bruke yrkesfaglige elever i yrkesveiledningen i ungdomsskolen. De snakker lettere til annen ungdom enn voksne rådgivere. Lindsjorn tro også det har vært en tendens å rådgi elever med gode karakterer å satse på allmennfag.

– Dette bunner i en misforstått holdning til yrkesfagene. Vi trenger gode teoretiske ferdigheter også der.

Likevel vil han tilpasse teorien på yrkesfag. Det er ikke nødvendig å lese Shakespeare på engelsk. En manual i faget vil være mer nyttig for yrkesfaglige elever.

TIDLIGERE PRAKSIS Kjell Veivåg mener et vesentlig tiltak for å gjøre yrkesfagene mer attraktive er å la elevene få kontakt med faget mye tidligere.

– Det er meningsløst at elever må gå et år på videregående skole før de kommer i kontakt med det yrket de har valgt.

Praksis må flyttes fram, for å si det enkelt. Dette er i hovedsak et statlig ansvar, men Oslo kan ta initiativ til forsøk og ellers jobbe systematisk for en sterkere yrkesretting av undervisningen.

Tekst og foto: Knut Randem

BYSTYRETS FLERTALLSVEDTAK

1. Byrådet bør søke en praksis som vektlegger sterkt at bedrifter som får kommunale anbud skal være godkjente lærebedrifter, og at det i større anbud også stilles krav til antall lærlinger i bedriften. Dette er særlig viktig å sikre innenfor byggfagene.
2. Byrådet bes utarbeide en opptrappingsplan for læreplasser i kommunale virksomheter.
3. Byrådet bes legge til rette for et bredt samarbeid med arbeidslivet for å styrke de yrkesfaglige utdanningene, inkludert samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene.
4. Byrådet bes legge til rette for at skoler med yrkesfag har relevant og tidsriktig utstyr i verkstedene.
5. Byrådet bes legge til rette for at man kan slå sammen klasser med voksenopplæring og klasser med elever med ungdomsrett der dette er nødvendig for å opprette eller opprettholde et tilbud.
6. Byrådet bes gjennomgå mandatet for ressurskoler og organiseringen av ressursutvalgene med sikte på å styrke samarbeidet mellom skole og arbeidsliv.
7. Byrådet bes ta initiativ til at den enkelte skole som underviser i yrkesfag har et opplegg som sikrer at lærerne med jevne mellomrom hospiterer i bedrifter og/eller institusjoner.
8. Byrådet bes legge til rette for å fornye og forsterke informasjonsarbeidet om de ulike yrkesfagene og i den sammenheng velge medier som når målgruppene. Byrådet bes ta initiativ til å opprettholde samarbeidet med Akershus, bl. a. om felles utdanningsmesse.
9. Byrådet bes ta initiativ til forsøk der elever som ønsker det får anledning til, i løpet av læretiden (to år), å ta de fagene som gir studiekompetanse.
10. Byrådet bes sørge for at kompetansesenteret for småfagene kommer i arbeid så raskt som mulig. Byrådet bes opprette en styringsgruppe for senteret med representanter fra de aktuelle fagområdene.
11. Byrådet bes invitere staten til å delta i et prøveprosjekt for elever uten læreplass ved å la disse få to års praktisk rettet opplæring gjennom et samspill med skole og bedrift.
12. Byrådssak om Oslo-skolens tilbud innen yrkesfagene tas for øvrig til orientering.

Venstre på besøk hos næringslivet

Venstre har lagt opp til en storstilt aksjon for kontakt med næringslivet. Lokallag over hele landet besøker nå bedrifter.

Forespørselen fra Oslo Venstre ble mottatt med glede og vi arrangerte bedriftsbesøk hos Beto-Bygg, Baker Hansen og rørleggerfirmaet Harry Martinsen.

Fra Oslo Venstre deltok leder i Oslo Venstre, Toril Berge, bystyrerepresentant Kjell Veivåg og rådgiver for Venstres bystyregruppe Eivind Nikolaisen. Murmester og styremedlem (OHIF) Knut Fjeld, Arve Sand og Kristin Brandt deltok under hele runden. ROT- fradraget, offentlig innkjøp og lærling-klausul, beboerparkering, bomring og arealutfordringer i Oslo, var blant temaene.

BETO-BYGG Hos Beto-Bygg møtte Venstrepolitikerne partner og byggmester Åsmund Østvold og daglig leder for Tømmerens opplæringskontor og Byggmesterforbundet Oslo, Arvid Søgaard. Byggmesterne er oppgitt over terskelverdien på 41 millioner som er satt før en innkjøper i Oslo kommune skal vurdere å ta i bruk lærlingklausulen. – Før sommerferien, i mai, møtte ressursgruppa i OHIF finansbyråden som lovet å se på dette, vi har også hatt møte med byråd Bård Folke Fredriksen, samt gruppeleder for Høyre Eirik Lae Solberg som også skulle se på den og ingen ting skjer. Heller ikke kan noen forklare oss hvorfor denne terskelverdien er satt, sier en oppgitt Arvid Søgaard. Venstrepolitikerne viste stor forståelse for situasjonen og hvor viktig det er å ta i bruk lærlingklausulen framfor å måtte starte et VG3 tilbud for de som ikke får lære plass. ROT- fradraget (Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg) som er innført i Sverige med suksess ble også diskutert. Svenske privatpersoner får inntil 50.000 kr pr beboer/år i skattereduksjon. Bare i 2009 viser statistikken mellom 10. – 12.000 nye hvite jobber innen byggeindustrien.

BAKER HANSEN Arbeidende styreformann Morten Hals er opptatt av arealpolitikken i Oslo kommune. Bakeriet som har vært i familiens eie gjennom 5 generasjoner er lokalisert i gamle lite egnede produksjonslokaler på Majorstuen. - Nå

trenger vi nye lokaler aller helst håper vi på å kunne finne en tomt og bygge selv, forteller Morten Hals. Han legger til at svært mange egnede lokaler/tomter nå er regulert til boliger eller kontorer. Praksisen med å la private aktører omregulere sine eiendommer til kontorer og boliger, noe som gjør eiendommene mer verdt, mener Venstre er vanskelig å gjøre noe med. Saken har mange sider. En side som eksisterende næringsliv vil merke hvis behovet for relokalisering oppstår er utfordringen med å finne egnede tomter/lokaler.

Morten trekker fram varedistribusjonen, til 18 butikker i Oslo flere ganger daglig, som en av grunnene til at Baker Hansen gjerne vil være lokalisert i nær tilknytning til Oslo sentrum.

RØRLEGGEFIRMAET HARRY MARTINSEN AS Daglig leder og rørleggermester Martin Rynning og styreleder og økonomiansvarlig Anne-Karine Thorshaug Rynning ønsket velkommen til lunsj og en prat. Ved praten under lunsjen deltok også Morten Hals fra Baker Hansen og Gustav Eriksen fra Rørleggerfirmaet Harry Martinsen AS. Blant sakene som ble tatt opp var beboerparkeringen og utfordringen med å administrere utallige fakturaer fra Fjellinjen. Beboerparkeringen har vært tema før i Håndverk & Industri og OHIF har forhåpninger om at næringsdrivende med behov vil bli innlemmet i en ordning ved en eventuell videreføring og utvidelse av beboerparkeringen. Men saken er et eksempel på hvor viktig det er å tenke konsekvenser for næringslivet ved utprøving av nye ordninger eller innføring av nye bestemmelser. At noen har tenkt noen tanker på hvordan dette blir i praksis slik at næringsdrivene ikke må bruke store ressurser på saker som f. eks parkering og bomringbetaling. Harry Martinsen AS har 12 tjenestebiler og er lokalisert på Majorstuen.

Tekst og foto: Kristin Brandt

Krav til lærere om hospitering i yrkeslivet

– Ragnhild Lid i Utdanningsforbundet uttalte under Nasjonal opplæringskonferanse i Trondheim i august at det er en rett, men også en plikt for lærere til å etter- og videreutdanne seg. Får vi på plass et system for hospitering av lærere i yrkeslivet får vi en utrolig kompetanseheving, sier Jørgen Leegaard kompetansedirektør i BNL.

BNL og Utdanningsforbundet så at for å etablere en systematikk for hospiteringsordninger trengte man mer kunnskap om hvordan hospitering fungerer i dag. LO og KS ble også med på prosjektet. Fafo fikk jobben med å undersøke omfanget og betingelsene for gjennomføringen av vellykkede hospiteringsordninger for lærere og instruktører innen bygg- og anleggsteknikk. Utdanningsdirektoratet finansierte undersøkelsen og resultatet ble rapporten som Fafo la fram 22. april.

På bakgrunn av denne rapporten har BNL søkt direktoratet om penger for å lage et system for hospitering. Utdanningsforbundet, LO og KS vil også delta i dette arbeidet.

Legaard påpeker at det blir et lederansvar på skolen å sørge for at et system for hospitering fungerer og at målet er en kvalitativ god fagutdanning som er så god at den kan jobbe kvalitativt godt sammen med de andre fagdisiplinene. Han mener også at ved godkjenning av lærebedrifter bør instruktører gjennom en opplæring. Denne opplæringen må være en del av fagopplæringen og betales av det offentlige. – Det

– Stikk fingeren i jorda

– Det er erfaringen fra arbeidslivet som vi ønsker å få inn i skolen ikke en ny lærer, eller kvasilærer hevder Arvid Søgaard, daglig leder for Byggmesterforbundet Oslo og Opplæringskontoret for tømrerne. Han mener det er viktig å se på hva som er praktisk gjennomførbart og ikke legge opp til et system som blir for omfattende og kostbart. Han hevder sågar at det er naivt å tro at man skal kunne gjennomføre en minilærerutdanning av instruktørene i lærebedriftene. Hvis lista legges for høyt for en instruktør i lærebedriften, risikerer man å få færre lærebedrifter og ikke flere mener Søgaard. Han stiller også spørsmål ved hva litt lærerkompetanse i bunnen vil si. – Lærebedriftene fungerer stort sett bra og har gjort det i mange år. Med gode kollegaer og god trivsel ser vi at lærlingen blir motiverte for å lære og opplæringen går greit, sier lederen for opplæringskontoret, sier Søgaard. Han mener også at man må ha tillit til en instruktør som har drevet fagopplæring ute i bedrift gjerne gjennom flere år. Han hevder også at en utveksling av lærere og instruktører er den beste løsningen, når instruktører går inn i skolen en dag eller en uke.

LÆRERKOMPETANSE Arvid Søgaard har selv jobbet som lærer, på det som da het Sofienberg Tekniske Fagskole. To kvelder i uken i fire år underviste han ved siden av full jobb. Etter et års pause fra undervisningen var han på plass igjen to kvel-

der i uken og dette siste året mener Søgaard at han var mer motivert og fungerte best. Han drar sammenligningen med lærere som får hospitere i næringslivet og får et avbrekk fra skolen. Det er viktig at faglæreren oppdaterer kompetansen på nye materialer, nye byggemetoder og nye festemetoder. Byggebransjen har hatt rimelig stor utvikling de siste årene. – I tillegg får du en helt annen motivasjon og kan fortelle om det som skjer ute i næringslivet. Du kan ikke snakke om hvordan arbeidslivet var for 20 år siden, forteller han. Han mener det ideelle ville vært om faglærere var et år i arbeidslivet vært 5. år. Han forteller også om eksempler på prøvenemndsmedlemmer som ikke hadde kjennskap til festematerialer som har vært brukt de siste 10 årene. – Her har det heldigvis blitt bedre, men det er viktig at det sitter utøvende håndverkere i prøvenemndene, avslutter Arvid Søgaard.

Jørgen Leegaard

Arvid Søgaard

Tekst og foto: Kristin Brandt

En beskjeden murmester?

Han synes nok murmestrene er overdrevent beskjeden på egne vegne. Det har han ikke tenkt å være i styret i Oslo Håndverks- og Industriforening (OHIF). Der vil han engasjere seg spesielt i de minste bedriftenes problemer, men også generelt i byggfagernes utvikling.

Murmester Knut A. Fjeld (62) er nytt styremedlem i OHIF og går til oppgaven med ydmykhet og stor respekt for foreningen. Det er noen år siden han satt i styret i Murmesternes Forening i Oslo, men da satt han 13 år sammenhengende i styret. To av dem som formann.

– Jeg ble valgt som formann mens jeg var ansatt i Leca. Det syntes jeg var en tillitserklæring fra foreningens medlemmer. De visste at jeg ville greie å skille snørr og barter selv om jeg var ansatt hos en dominerende leverandør, sier Fjeld. Han har murt lenge nok til å få mesterbrev, men han har aldri vært utøvende murmester. I dag er han ansatt som markeds-sjef hos en annen vesentlig aktør i bransjen, grossisten Einar Stange AS.

DE SMÅ HAR NOK MED HVERDAGEN – Da jeg ble valgt inn i styret i Murmesternes Forening var det vel slik at de små mestrene ble hørt i mindre grad enn de store, som hadde tid og ork til å engasjere seg mer. Drivkraften for meg er at jeg brenner for saken. For noen er det også viktig med det sosiale samværet med andre mestre i foreningen.

– Hverdagen med kassebil, murskje, en tur innom her og ut på små jobber er fortsatt nok for små bedrifter. Da har de ikke så mye tid og krefter til å tenke på lærlingproblematikk, urettferdig behandling av småbedrifter og andre problemer. De har ofte nok med å få hverdagen til å gå rundt.

– De små bedriftene kan lett bli glemt i forhold til de stores ønsker, sier Fjeld og posisjonerer seg som talsmann for de aller minste bedriftene. Gjerne gründerne og de som må betale skatt selv om de ikke har begynt å tjene penger.

– Det høres ut som om du befinner deg et sted mellom Venstre og Høyre?

– Det stemmer det, sier han lettere overrasket. Han har nemlig engasjert seg i lokalpolitikken de senere årene, og er styremedlem i Sagene Venstre.

– Det nest største Venstre-laget i Oslo.

Han representerer også Venstre i bydelen.

– Når det gjelder gründerne og næringslivsutvikling skal jeg ha noe å bidra med i styrearbeidet, sier han. Han er også opp-tatt av miljøet og synes folk burde tenke mer over bilbruken sin. Hvorfor ikke sykle? Færre biler i gatene vil også gjøre det lettere for en yrkesmann å komme fram. Ikke overraskende vil han ha billigere kollektivtransport og en betydelig satsning på vindkraft.

BESKJEDNE MURMESTRE Fjeld liker ikke at murmestrene er så beskjedne på egne vegne.

– Det er murerne som slår ned puss, grunner, spekker og pusser før malerne kan sette farge. Så hvorfor kan ikke vi ha like store reklameseil på fasadene som malermestrene? Det kommer selvfølgelig av at malermestrene har vært flinkere

Murmester Knut A. Fjeld er nytt styremedlem i OHIF

enn murmestrene til å ta hele entrepriser. De har ansatt murmestrene og tar dette alvorlig. Det bør murmestrene gjøre noe med, synes Fjeld.

– Du kan ikke lese deg til å bli en god murer. Hvorfor kan ikke elevene få lov til å trene med en gang? Hvorfor skal de lese så mye og bli usikre på yrke og yrkesvalg?

– Fornuft og lysten til å lese mer teori kommer når du har fått stablet noen murstein, mener han.

Faget går i bølger med moter og konjunkturer, men Fjeld er ikke redd for at det skal utkonkurreres av prefabrikkerte elementer. Nå strever teglbransjen. I Norge er det bare et teglverk igjen, og i Danmark har mange blitt lagt ned de siste årene.

– Når vi er medlemmer i en forening, er det fordi vi er interesserte i faget. Men der byggefolk møtes er ikke murmestrene flinke til å delta. Arkitekter og arkitektstudenter får dominere diskusjonene om utviklingen av byggebransjen – enten det er om murverk eller annet. På vegne av fagene er det liten deltakelse i slike konferanser. Det er i alle fall viktig at de tillitsvalgte deltar.

ALDER INGEN HINDRING Fjeld synes ikke alder skal være noe hinder for å engasjere seg i foreningsarbeidet. Det gjelder selvfølgelig å ikke hindre andre i å komme til, men så lenge du har evnen til å fornye deg, synes han at alderen er underordnet.

Dermed har han vel signalisert at han kan tenke seg å sitte i OHIFs styre en stund?

For å holde formen ved like liker han godt å trimme. Et par runder med løpesko rundt Sognsvann eller Akerselva i full lengde, setter han pris på. Han sykler også litt, men holder seg til fire gir og har ingen lyst til å delta i det han kaller Birkenhysteriet.

– Men den beste trimmen du kan få er med ski på bena, avslutter han, og røper at han også liker å gå på Highbury pub, ta en pils og se på sitt kjære Arsenal.

Tekst og foto: Knut Randem

Næringsplan for små bedrifter?

I april ble OHIF og en rekke andre organisasjoner invitert til å delta i en referansegruppe for å utvikle en nye næringspolitisk handlingsplan for Oslo kommune. Den utarbeides i erkjennelse av at et innovativt, kunnskapsdrevet og lønnsomt næringsliv gjør byen attraktiv som et sted å arbeide, bo, studere og besøke, som det het i invitasjonen.

Arbeidet nærmer seg nå slutten, og den nye næringspolitiske handlingsplanen blir lagt fram for Bystyret ca 1. november, forteller byråd for næring og eierskapspolitikk Øystein Sjøtveit (Frp).

– Referansegruppen har bred sammensetning med representanter for både tradisjonelle og innovative næringer.

– Vi ønsker at de som har skoen på, og vet hvor den trykker, skal komme med sine innspill i dette arbeidet. Så må vi se på hvilke rammevilkår kommunen kan styre. Er det noe vi skal gjøre mer eller mindre av? Vi har gått åpen ut.

SATT UT Arbeidet med å føre den næringspolitiske handlingsplanen i pennen er satt bort til Øyvind Såtvedt (H) i konsulentfirma Analyse & strategi AS. Han har bakgrunn fra Rådhuset som byrådssekretær for kultur og utdanning, stabssjef for tidligere byrådsleder Erling Lae og har vært konstituert byråd for finans og utvikling. Sjøtveit er glad for at de kan bruke en konsulent som kjenner kommunen så godt.

– Vi bygger blant annet på det arbeidet Såtvedt gjorde mens han var ansatt her.

Sjøtveit har et utkast til næringspolitisk handlingsplan i hånden under intervjuet, men er svært sparsomlig med å røpe innholdet.

– Prinsipielt sett skal ikke kommunen drive næringsvirksomhet. Men på alle områder hvor vi har en rolle, vil vi spille med og sørge for at alt går ordentlig for seg.

– Det blir også færre, men tydeligere møteplasser mellom kommunen og næringslivet.

– Er det noe dere ikke vil gjøre? Har dere vilje til å styre byutviklingen slik at næringslivet ikke fortrenses av mer lønnsom boligutvikling?

– Vi skal være en by. Der er det alle typer virksomheter. Vi kan ikke fortrenge næring fordi vi skal bo overalt, slår Sjøtveit fast.

– Økern er et eksempel på et område hvor vi ikke får lov til å styre utviklingen. Statlig styring av kjøpesenteretablering hindrer oss i å gjøre det vi ønsker. På Ensjø ser vi en vellykket endring fra bilbyen til boligbyen Ensjø.

MULIGE TILTAK Planen vil blant annet inneholde tiltak om brukertilpasning av kommunale tjenester, noe om hvordan det stimuleres til entreprenørskap, hvordan kunnskapsbasert næring skal få en plass i regionen, profilering av Oslo i utlandet for å trekke til seg etableringer og studenter. Det vil også komme "noe om areal og byplanlegging". Ungt entreprenørskap skal bli en ordinær del av skolen.

Sjøtveit mener det er rimelig at kommunen går foran og bruker lærebedriften. Han ser derfor for seg at terskelverdier for når bruk av lærebedrifter skal foretrekkes reduseres. Økt bruk av lærebedrifter vil da kunne bli en konsekvens. Det igjen vil øke antallet læreplasser.

Innen 1. november legger Øystein Sjøtveit (Frp), byråd for næring og eierskapspolitikk fram den nye næringspolitiske handlingsplanen.

Byrådet har satt næringspolitikken høyt på den politiske dagsorden. Førrige næringspolitiske handlingsplan ble laget i 1995. På spørsmål om de tar utgangspunkt i denne, svarer Sjøtveit litt unnvikende at de tar utgangspunkt i alt de har. De tematiske områdene som var planlagt i den næringspolitiske handlingsplanen på forhånd er effektiv samhandling mellom næringsdrivende og kommunale etater og brukertilpassede kommunale tjenester, nærings- og leverandørutvikling gjennom offentlige innkjøp, entreprenørskap, samhandling mellom næringsliv, forskning og utdanning, internasjonal markedsføring, reiseliv, areal- og byplanlegging gjennom næringsutvikling og næringsutvikling tilrettelagt gjennom kollektivtransport og samferdselsløsninger. For små og mellomstore bedrifter, de som driver sentrumsnær virksomhet og de som har lærlinger blir det en spennende ventetid fram til planen offentliggjøres i løpet av oktober. Blir det lagt vekt på high-tech næringsklynger, eller vil planen også kunne gi forbedringer og mer forutsigelige rammevilkår for disse bedriftene?

Bystyret vil kunne behandle planen før nyttår, men Sjøtveit mener en "plan" alltid tar lenger tid i komiteene enn en "sak". Vi må derfor regne med at planen ikke blir ferdig behandlet i Bystyret før neste år. Deretter skal kostnadskrevende tiltak finne sin plass i budsjettet.

Tekst og foto: Knut Randem

Bryllup hver lørdag

- Det blir en livsstil å jobbe hver lørdag, ja fotoyrket er en livsstil i seg selv, sier oldermann i Oslo Fotograflaug Stine Moen. Kun søndag er hviledag. Hun måler heller ikke arbeidsinnsatsen i lønn. Hennes viktigste motivasjon er fornøyde kunder. Fotografmesteren driver Studio Vest og har spesialisert seg på portrettfotografering. I tillegg til fotograferingen sitter Stine i fagprøvenemnda og har ved flere anledninger blitt benyttet til juryarbeid i konkurranser.

Jeg bestemte meg tidlig for å bli fotograf og har aldri angret. En stadig faglig utvikling og det å få utfolde seg kreativt hver dag er drømmesituasjonen for meg, forteller Stine Moen. Etter svenneprøven i 2003, bestått meget godt, etablerte hun Studio Vest sammen med fotograf Frank Ruud i 2004. Fra 1. mars i år ble hun eneieier av bedriften. Studio Vest har helt fra 2005 hatt lærlinger og i tillegg til fotograferingen, er fotografmesteren faglig leder for lærlingene og ansvarlig for daglig drift. Mesterbrevutdanningen ble fullført og mesterbrev ble tildelt i 2009. Tidligere drømmer om flere filialer er lagt på is og Studio Vest er foreløpig lykkelig som liten. Nå er målet en stabil forretning og kanskje muligheten for å overlate den daglige driften til andre. – Jeg vil fotografere ikke administrere, sier Stine Moen bestemt.

FOTOGRAFEN Fotografyrket har tidligere vært dominert av menn, noe hun merket godt da hun startet i faget som 21 åring. Med ungt utseende i tillegg, var kunder ofte spørrende til hennes kunnskap og erfaring - da hendte det hun løy på alderen. Moen er opptatt av fornøyde kunder og legger stor vekt på god kjemi med den man fotografere, kunden skal slappe av og trives i situasjonen – Uten god kjemi blir det ikke gode bilder, mener hun. Entusiasmen og kravene hun

Fotografmester Stine Moen med Johan Tveit, som startet læretiden i januar 2010. Foto: Kristin Brandt

stiller til seg selv gir resultater, det viser alle takkekortene som står framme i forretningen på Majorstuen. Hun peker også på utstillingen av bilder som har vokst fram gjennom årene og hvor viktig det er å pushe seg selv og stadig utvikle seg. Hele tiden jobber hun ut i fra ønsket om å ta det beste fotografiet. På spørsmål om hvilken jobb som er favoritten, vakler Stine Moen mellom to. – Tre, fire år gamle barn er fantastiske. Det er som regel lett å fange oppmerksomheten og de er så herlig naturlige med glimt i øyet. Ikke noe er påtatt. Men bryllupsbilder er også spennende. Det er den lykkeligste dagen i livet, og kjærligheten ligger tykt utenpå – en drøm å fotografere. Vi tar som oftest bryllupsbildene utendørs og må av og til finne litt kreative løsninger når det regner, forteller hun engasjert. Av de krevende jobbene nevner hun sist lørdag når en familie på 11 personer, hvorav fem barn i alderen 7mnd – 7 år, skulle ta familiebilder. Familiebilder med mange barn i ulik alder er av de avanserte. Studio Vest har en blogg med link fra hjemmesiden. Her

legges det ut nye bilde hver dag. – Dette presser oss til å være kreative, vi kan ikke legge ut det samme bildet to ganger, helst skal alle bildene være unike, forteller Moen. Fotografene er flinke til å bruke nettet og får ideer og inspirasjon av hverandres blogger.

LÆREBEDRIFTEN Stine Moen brenner for faget sitt på mange måter og Studio Vest har deltatt i opplæringen av nye fotografer siden 2005. En av dem, Anne-Margrethe Malkenes Mathiesen startet i lære i bedriften i 2006. Hun bestod svenneprøven med karakteren meget godt bestått i 2008. Blant mange gode resultater i konkurranser er seieren i årets laugskonkurranse. Etter svenneprøven ble Anne-Margrethe fast ansatt i Studio Vest. For tiden jobber hun deltid fordi hun holder på med videreutdanning. Da Studio Vest søkte etter nye lærlinger i fjor søkte 20 håpefulle fotografspirer. Moen landet på to og klarte ikke å skille mellom dem. Løsningen ble å tegne kontrakt med begge. Olga Geniva Hemnes startet læretiden sensommeren 2009 og Johan Tveit begynte som lærling i januar 2010. Stine Moen er opptatt av at lærlingene ikke jobber for mye, da er hun redd de mister engasjementet. Selv om hun selv jobber seks dagers uke og ofte er på jobb kl 07.00 (butikken åpner kl.10.00) sørger hun for at lærlingene har en annen arbeidstid. Fotografmesteren blir rastløs når hun ikke er på jobb, men søndagen klarer hun å slappe av. Lærlingene starter som assistenter under fotograferinger, og med arbeid i produksjon av takkekort og lignende. Underveis har de hele tiden fotograferingsoppgaver rettet mot målene i læreplanen. Etter hvert får også lærlingene selvstendige kundeoppdrag.

OLDERMANNEN Stine Moen er oldermann på andre året i Oslo Fotograflaug. Oslo lauset er det største og eldste av fotograflaugene. Først og fremst jobber styret for medlemmenes interesser, og arbeider hele tiden med å lage spennende faglige og sosiale møter. – I vår digitale hverdag har man kontaktnett og faglig utvikling på nett, så den største utfordringen er å vekke interessen for laugsmøtene, forteller Moen. Noen av tiltakene er å sette i gang med laugskonkurransen igjen, etter ca. 10 år uten. 22 fotografer deltok første gangen laugskonkurransen ble arrangert igjen, og hun håper på fordobling neste år. Vi lokker med storslått premieutdeling på sommerfesten. Lauget har også startet en blogg hvor de reklamerer for møtene. Etter møtene legges bilder og litt tekst fra møtet ut på bloggen. Forskjellige temaer av faglig innhold er også ofte på dagsorden.

Tekst: Kristin Brandt

Bryllupsfoto: Stine Moen

Møte for styrene i laug og foreninger

10. november inviterer Oslo Håndverks- og Industriforening styrene i laug og foreninger til et møte i Håndverkernesalen. Invitasjon med dagsorden kommer senere, men vi ber om at dere merker dere dato for møtekvalden. Her har dere en gylden anledning til å komme med innspill og høre hvilke tanker styret og administrasjonen i OHIF har om strategien videre for foreningen.

Jentene tok Nordisk i malerfaget

Jentene erobret de tre første plassene da Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund (MLF) arrangerte Nordisk mesterskap for malerfaget i forbindelse med sitt nordiske malermestermøte i Oslo. Seieren gikk til Danmark foran Sverige og Norge.

Rebecca A. Nygaard fra Danmark ble årets nordiske mester i malerfaget. Konkurransen ble arrangert på lærlingsenteret på Fossum parallelt med generalforsamlingen i Nordisk Malermesterorganisasjon (NMO) i begynnelsen av september. Dette møtet og Nordisk mesterskap arrangeres hvert annet år på omgang mellom de fem medlemslandene.

Det ser ut til å være jentene som scorer mest når malerne møtes til konkurranse. Slik gikk det også i år. Norske Eirin Andersen fra Kristiansand måtte se seg slått av de to andre jentene i konkurransen, men hun slo de to gutta fra Finland og Island.

KJENT OPPGAVE Konkurransen bygger på kjente elementer fra tidligere konkurranser.

Malermester Gudmund Grøntjernet jobber til daglig ved lærlingsenteret og var med i arrangementskomiteen. Han forteller at oppgavene var fordelt på tre vegger.

Den midterste veggen regnes som hovedveggen. Her var oppgaven å male MLFs logo og teksten "NMO 2010 - Oslo" i valgfri utførelse på den øvre delen av veggen. På den nedre delen av hovedveggen skulle deltakerne selv designe mønsteret de skulle male. Dog var kravet at denne delen av veggen skulle deles inn i tre deler. Det var noe deltakerne løste på høyst forskjellige måter.

Den venstre veggen var strielagt. Dermed måtte den helspar-

Nordisk mester i malerfaget 2010, Rebecca A Nygaard fra Danmark (stort bilde neste side). Hun valgte å gjennomføre sin oppgave i et enkelt og stilrent design. På hovedveggen øvre del benyttet hun lasering. Videre nedover Eirin Andersen, Kristiansand og Norge, Aku Korhonen, Finland, Alexandra L. Edh, Sverige og Ástmar Y. Birgisson, Island.

kles to ganger før den kunne tapetseres. Deltakerne valgte selv det tapetet de ønsket å bruke, og som passet inn i en helhet.

Den høyre veggen var en fri oppgave. Her skulle deltakerne lage en dekorasjon etter eget valg og eget design. Samtlige valgte å lage en dekorativ løsning, men i svært ulike design. På alle veggene var det påsatt en brystningslist som skulle males i passende farge.

På den ene sideveggen var det også hengt på en fyllingsdør, som er en gammel tradisjon fra malerfagets tidligere svenneprøver. Deltakerne hadde 30 timer på konkurransen. Døra var derfor kvistlakkert og grunnet på forhånd. Deltakerne skulle male den i minst to farger på den ene siden.

Nordisk mesterskap for unge malere har blitt arrangert hvert annet år siden 1992.

Tekst og foto: Knut Randem

Aktiv malermester trapper ned styrevervene

Malermester Tina Juuhl ble valgt inn Oslo Håndverks- og Industriforenings styre i 2002 og har sittet sammenhengende siden da. De siste årene som nestleder. Styrevervene ble etter hvert mange og med to små barn og full jobb som malermester valgte hun derfor å si nei til gjenvalg i våres.

– Jeg er enda ung og håper jeg kan komme sterkere tilbake en gang i framtiden, sier Tina. Med sine 33 år har Tina gode muligheter for videre deltakelse i styrearbeid på et senere tidspunkt. Hun har også valgt å takke nei til gjenvalg av ledervervet i Maler- og Byggtapetsermestrenes Forening, Oslo.

STYREARBEIDET I OHIF Etter 8 år i OHIFs styre er det rart for Tina å ta et tilbakeblikk. Uten styreerfaring og 26 år gammel, men allerede malermester, takket hun ja til et styreverv. Først og fremst trekker hun fram alt hun har lært og som hun har brukt senere i mange sammenheng. – Prosessen i saker og samspillet mellom styremedlemmene, som har forskjellig bakgrunn, erfaring og alder, diskusjonen og beslutningene, har gitt meg en nyttig erfaring som jeg er glad for. Flere gode styreseminarer har også vært med på å heve styrekompetansen. Seminarene gir også styret en anledning til å bli bedre kjent og utvikle en positiv kjemi, da er det lettere å diskutere sakene på styremøtene, forteller Tina. Hun mener styret ikke alltid skal være enige om alt, for hvis så er tilfelle kan det skyldes at noen er for dominerende. Temaene som har engasjert er mange og Tina er opptatt av en næringspolitikk som tilrettelegger for håndverksbedriftene slik at de kan utøve faget sitt på best mulig måte, fra samferdsel og offentlig innkjøp til fagutdanningen og utfordringene i forbindelse med arbeidsinnvandringen. Allmenngjøring, sosial dumping og et arbeidsliv som hardner til med svart arbeid og organisert kriminalitet. ROT-fradraget har hun målbåret som leder av Maler- og Byggtapetsermestrenes Forening og hadde stor tro

på at det skulle gå igjennom for et år siden, men skuffelsen var stor da det ble avvist av styrende politiske myndigheter. Arbeidsgiveravgiften er annen sak hun brenner for. For åtte år siden hadde Tina svært liten politisk erfaring og innsikt. – Det er spennende, men også desillusjonerende å få innsikt i de politiske prosessene og jeg har lært å lese politikerne på en helt annen måte sier Tina.

På sin siste Generalforsamling i OHIF, var Tina med på å nå en milepæl. Hun var den første kvinnelige møteleder på OHIFs generalforsamling noensinne.

MALERMESTEREN OG PRIVATPERSONEN Tina er utrolig glad i jobben sin, som hun også referer til som hobbyen sin. Hun gleder seg til å være litt mer malermester. Akkurat nå har Tina restaurert en vegg, hvor det bak mange lag med tapet skjulte seg et maleri av Torbjørn Egner. Mange spennende jobber har hun vært med på både på Slottet, Oscars Hall og andre historiske bygninger i Oslo. Sist men ikke minst gleder hun seg til å følge opp de to barna sine i enda større grad enn hun tidligere har hatt tid til. Tina giftet seg med Geir i februar i år men bryllupsreisen ble utsatt til august. – Som småbarnsforeldre var det utrolig deilig å være på en ukes ferie uten barn, å kunne sove og slappe av og bare være et par. Det er også utrolig deilig å se i kalenderen utover høsten og konstantere at jeg ikke har en eneste møteavtale i helgene, avslutter Tina.

Tekst og foto: Kristin Brandt

Leiligheter for eldre medlemmer i OHIF

Stiftelsen OHIF's Dameforenings boliger for eldre, hvor styret oppnevnes av OHIFs styre, har som formål å skaffe rimelige leiligheter til OHIFs håndverks- og industri-medlemmer, eventuelt deres etterlatte. Årsaken til navnet er at det var Dameforeningen som i sin tid samlet inn nødvendige midler til reising av boligene. OHIFs styremedlemmer ønsket seg en befaring for å bli bedre kjent med eiendommen. Styremøtet i august ble derfor lagt til nettopp Pastor Fangens vei 16.

I idylliske omgivelser mellom Ullevål Hageby og Tåsen ligger OHIF's Dameforenings boliger for eldre med 36 leiligheter fordelt på to fløyer med en koselig peisestue i midten. Etter at styremøtet var gjennomført i peisestuen, fikk styret en rundtur i de to fløyene av en av de to vaktmestrene Arne Wilsgård. For flere av styremedlemmene var dette første besøk i Pastor Fangens vei og selv om prosjektets navn og boligbeskrivelse satte enkelte av styremedlemmene tilbake til tidlig 60-tall var det en positiv overraskelse. En ting var flere enige om, dette tilbudet er for dårlig kjent blant OHIFs medlemmer.

Medlemmene i Oslo Håndverks- og Industriforening (OHIF) og eventuelt deres etterlatte kan søke på ledige leiligheter i Pastor Fangens vei 16. Laveste aldersgrense er 60 år for både kvinner og menn.

For å vekke medlemmenes interesse følger noen av styrets kommentarer:

- En meget positiv overraskelse å besøke Pastor Fangens vei.
- Et flott område i et etablert rolig boligstrøk. Et meget attraktiv boligområde med Ullevål Hageby som nærmeste nabo. Stille og fredlig.
- Et meget bra førsteinntrykk med velholdte områder både inne og ute.
- Relativt godt vedlikeholdt. Litt av det "gammeldagse" preget er bevart inne så vel som utvendig. En del fornyelse/utvidelse har foregått, men med nennsom hånd.
- Bygningsmassen er relativt godt vedlikeholdt, selv om det ikke er til å stikke under en stol at den eldste delen er over femti år gammel.
- At bygningsmassen rommer små og mellomstore leiligheter er et pluss og tilfredsstillende de fleste behov.
- Fredelig og tilbaketrukket beliggenhet, samtidig som det er kort vei til sentrum.
- Flotte solforhold og fin utsikt, spesielt fra en del av leilighetene i 2. etasje.
- Rause og nesten "parkliknende" utearealer, som nok ville blitt benyttet på en annen måte dersom eiendommen skulle bebygges i dag.
- Arkitekturen og planløsningene er av en slik art at felles- og gangarealer stjeler mye av bygningsmassens volum, på bekostning av leilighetenes størrelse (antall).
- Ikke for høye boligutgifter.
- Får en følelse av trygghet her.
- Et serviceinnstilt vaktmesterteam som viste stor omsorg for beboere samt inne og uteområder. En stor honnør til to vaktmestere som holder eiendommen i meget god stand.
- Nyttig besøk for å få et inntrykk av hva vi forvalter.

Tekst og foto: Kristin Brandt

Fra mitt hjørne

Vi er fortsatt i en heldig situasjon i Norge med lav arbeidsledighet sammenlignet med resten av Europa. Dette er ikke en selvfølge og vi ser at arbeidsledigheten stiger rasket blant ungdommer. Dette er en situasjon vi ikke kan akseptere, og det er derfor viktig at vi på best mulig måte også sørger for at ungdommer som velger yrkesfaglig utdanning også får læreplasser i nedgangstider. Det å satse på fagutdanning også i vanskelige tider gjør at vi står bedre rustet når konjunktorene går opp igjen. Ved å opprettholde inntak av lærlinger innenfor håndverksfagene i vanskelige tider gjør at ungdommen også har tiltro til bransjen når de skal ta sine utdanningsvalg. Vi ser at det fortsatt er mange elever som fortsatt ikke har fått lærlingplass, men jeg håper at bedriftene tar sitt ansvar slik at vi unngår at mange må gjennomføre læretiden i skole.

For å få til et løft for de mindre håndverksfagene tror jeg det er viktig at også bedriftene må engasjere seg mer for å få til et samarbeid mellom skole og bedrift. Det å lage nettverk mellom mindre håndverksfag, lærere, rådgivere og bedrifter kan være med å løfte interessen og søkingen også til disse fagene som i dag blir litt borte i de store utdanningsprogrammene.

Jo Petlund

ÅRSKONFERANSE ONSDAG 27. OKTOBER KL. 13.30.

I Håndverkeren, sal Galleriet 1 ½ etg. , Rosenkrantz' gate 7

Møteleder: Aslak Bonde

– Et lovlig arbeidsliv

FRA SVART TIL HVITT I ARBEIDSLIVET

Sett av tidspunktet dette vil du ikke gå glipp av:

Et anstendig arbeidsliv

v/statssekretær **Jan-Erik Støstad**, Arbeidsdepartementet

ROT og RUT fradragene i Sverige

v/VD **Johan T. Sterndal**, Stockholms Hantverksförning

Svarte penger er roten til alt ondt

Bl.a. om falske ID-kort og organisert kriminalitet

v/avdelingsdirektør **Jan-Egil Kristiansen**, Skattekrim Skatt Øst Oslo

Rapport fra næringslivet

Tømremester Henning Eskeland, leder i Byggmesterforbundet Oslo

Vi avslutter med en **paneldebatt** og det vil bli anledning til å kommentere og/eller stille spørsmål underveis.

Meld deg på – fullstendig program finner du på www.ohif.no

Tlf: 22 40 10 90 eller firmapost@ohif.no

Enkel servering